

Nytt och Gammalt i Högen

Nr 1 2005

Vårt eget Högenblad!

Under arbetet med vårt Högenprojekt har Samhällsföreningen insett att det finns ett behov av mera regelbunden information och kontakt i byn.

Informationen kan gälla sådant som händer eller ska hända i byn. Det kan också vara sådant som hänt tidigare i byns liv, gammalt tebaks.

Kontakt kan gälla inbjudan till aktiviteter av alla slag. Eller en möjlighet för alla oss bybor att förmedla något.

Därför uppstår nu bladet "Nytt och Gammalt i Högen".

Ska komma 5 ggr per år i samband med:

- ? Årsmöte
- ? Valborg
- ? Midsommar
- ? Lysnatta
- ? En senhöstaktivitet

Fasta inslag:

- ? Inbjudan eller kallelse till aktivitet
- ? Information om vad som händer med idéerna från förstuden
- ? Sista sidan: "Våra hus"
- ? Privatannonser

Dessutom finns plats för gamla historier från byn, kunskaper om byn, osv. Bidra gärna!

Kallelse till Årsmöte för Högens samhällsförening

Tid: Sön 17 april kl 15.00

Plats: Komvux inne i Bergsjö

På dagordningen:

1. Fråga om mötets behöriga utlysande
2. Fastställande av dagordning
3. Val av mötesfunktionärer (ordförande, sekreterare, justerare)
4. Styrelsens verksamhetsberättelse
5. Styrelsens årsredovisning
6. Revisionsberättelse
7. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
8. Val av styrelse och revisorer
9. Val av valberedning
10. Val av arbetsgrupper för aktiviteter (valborg, midsommar, byakampen, lyskväll)
11. Medlemsavgift för 2006
12. Övriga frågor

Därefter fika och prat

Välkomna!

Verksamhetsberättelse 2004 för Högens Samhällsförening

1.

Årets första offentliga sammankomst var årsmötet i slutet av februari, med ca.25 medl. Årsmötet hölls på komvux. Där b.l.a. arbetsgrupperna i projektet redovisade vad dom kommit fram till.

2.

Samhällsföreningens deltagande lag i den kommunomfattande Vi som vet mest-tävlingen gjorde bra ifrån sig och gick segrande ur finalen i Jättendal.

3.

Traditionellt hölls valborgsmässofirandet nere i Sunne. Uppslutningen av bybor och andra var gott. Efter att kasan tänts, fick de närvarande njuta av ett sprakande och färggrant fyrverkeri som proffsigt sköttes av förste tändarmästare Mats-Ove Ädel. Även någon vårsång hördes tyst ljuda mellan tuggorna av den grillade korven.

4.

Som sig bör när våren kommer skall storstädningen igång, så även i Högen. SGU-badet – Sunne´- och vår egen lilla badplats vid Sågudden var först med att få en rejäl uppsnygning från vass och annat bråte som höststormar och vinterisen så prydligt lagt upp på Storsjöns` stränder.

5.

Midsommarfirandet på Högens arena lockade som vanligt mycket folk (även utsocknes). Dansen och lekarna leddes av Catarina Westrin, musiken av Janeric Lindh – Fredrik å Astrid Lindh – Sven Hultqvist. I pausen såldes kaffe å fika. Sedan stundade barnens egen femkamp. Gustaf Öhrn såg till att barnen fick sin energikick (godis regn) innan dom skulle möta de vuxna i fotboll.

6.

Så dags för sommarens höjdpunkt HÖG`S kampen. Kampen där tio byar kämpar en hel dag för att ta hem det åtråvärda vandringspriset. Publik tillströmningen är mycket god, här kan man njuta av lagens kämparanda, inmundiga kaffe me` döpp – smörgås - eller varför inte en korv med bröd. Detta är en dag när vår herre är på sitt bästa humör, solen står nämligen stilla och begrundar leende våra kämpande lag.

7.

Så har sommaren nåt sitt slut, och hösten gjort sig påmind. Sista helgen i augusti hälsades hösten välkommen genom att HSF anordnade en byafest i dubbel bemärkelse i SGU-stugan. Vi slog nämligen ihop surströmmingsskivan och lyskvällen till en wokafton. God stämning, och när mörkret föll tändes ett par hundra marschaller utmed Storsjöns stränder, som sedan lyste långt in på småtimmarna.

8.

Styrelsen har under året haft 3 styrelsemöten.

Styrgruppen för byautveckling i Högen har under året träffats vid ett flertal tillfällen ända fram till dess att förstudien avslutades i augusti.

Efter ett antal inskickade förslag på logga, enades byborna om Gudrun Wikéns förslag (se bladets framsida längst upp).

Högens samhällsförening (HSF) har under sommaren haft förmånen att ha tillgång till två unga sommarjobbare som utfört ett strålande jobb med gräsklippning och buskröjning. Deras uppdrag var i huvudsak att sköta grönyrtorna vid Sunne´ – SGU – Arenan – badplatsen och fotbollsplanen vid Sågudden. Ändå har en hel del buskröjning hunnits med. En stor tack.

Styrelsen.

Hänt i byn

Under den här rubriken är det tänkt att vi ska skriva om aktuella händelser i byn;

t ex
Nyinflyttade
Födda
Annat av intresse för alla

För att kunna göra detta på ett bra sätt behöver vi din medverkan.

Privatannonser

Här kan du bjuda ut varor, efterfråga tjänster eller på annat sätt komma i kontakt med folk.

Glad påsk
alla Högenbor!

Styrelsen

Redaktion:

Håkan Westberg och Gudrun Wikén, tel 10422.

Redaktionen behöver hjälp av alla hågade Högenbor. Kontakta redaktionen eller någon i Samhällsföreningens styrelse (klar efter årsmötet) om du har synpunkter, något du vill skriva om, berätta muntligt eller på annat sätt bidra med.

Utgivning 2005:

Nr 1 26 mars
Nr 2 20 april
Nr 3 14 juni
Nr 4 17 aug
Nr 5 10 nov

Redaktionen behöver ha ditt bidrag 10 dagar innan utgivningsdatum.

Vad händer nu när förstudiearbetet är över?

Förstudiearbetet med stöd från Intryck Hälsingland är över.

Det synliga resultatet är fyra skrifter (Järnåldern, Högens bönder, Bergsjö Ångsåg i Högen samt Livet i Högen på sågverkstiden).

Men arbetet har förstås också gett upphov till flera idéer om hur vi kan gå vidare för att förverkliga den ursprungliga tanken om en natur- och kulturstig från Sundet i norr, via linskäkten i närheten av Sagaliden, till Sågudden i söder.

När det gäller **Sågudden** har Samhällsföreningen, efter förfrågan hos kommunen som är ägare, fått ett 20-årigt arrendeavtal för hela udden. Det innebär att vi har relativt fria händer att göra som vi vill med området.

Samhällsföreningens tanke är bl a att **röja upp** på udden så att de lämningar som finns från sågverkstiden blir mer synliga. Vi vill också **skylta upp** och ge information (i text och bild) om såghuset, pannhuset, kolarkasern, brännropen, smedjan, brädgården, spåren, uppforderingsverket och annat intressant. Vi vill också **göra en lättgången väg/stig** förbi alla dessa lämningar.

Byggnaderna från sågverkstiden är sedan länge borta, men faktum är att en av dem, **spruthuset**, fortfarande finns kvar i byn.

På Engströms fastighet (1:a huset söderut efter Ravikskröken) finns det en åttkantig byggnad som tidigare stått till vänster om stigen mellan gammelkasern och såghuset.

Grundstenarna finns kvar och den första tanken var därför att flytta tillbaka spruthuset till denna ursprungliga plats. Tyvärr är inte byggnaden i ett sådant skick att detta är möjligt. Vi har därför låtit göra en ritning av den så att vi, när tillfälle ges, har möjlighet att **bygga upp en kopia** ute på Sågudden.

Byggnaden skulle sedan t ex kunna fungera som ett litet museum med bilder och annat från sågverkstiden.

Den gamla **linskäkten** invid Lindbergsbäcken ner mot campingen håller på att ramla ihop. Det tycker vi är synd och Samhällsföreningen har därför sökt, och fått, ett bidrag på 10.000 kr från länsstyrelsen för att **renovera** den. Det här är ett arbete som ska göras i sommar och eftersom bidraget bara får användas till material och maskiner så behöver vi ett antal intresserade bybor för själva jobbet.

Bygga ett **långhus i Sunne'** är också något som finns med i våra tankar kring natur- och kulturstigen genom byn.

Järnåldern är den äldsta kända tiden för bebyggelse här i Högen. Vi har ett flertal husgrunder och gravar som vittnar om detta. Man har också hittat sk ämnesjärn här. Allt detta ska naturligtvis skyltas upp och göras mera tillgängligt, såväl för oss bybor som för andra intresserade.

Ett rekonstruerat långhus skulle göra denna del av vår historia ännu mer levande. Det skulle också kunna bli ett nav för aktiviteter med anknytning till denna historiska epok; krukframställning i brännropar, framställning av järn och smidande av järnverktyg, etc. Det skulle kunna bli ett utflyktsmål för skolklasser men också ett centrum för kurser av olika slag.

Den insats vi bybor behöver göra består framför allt av **diverse underhållsarbete** när väl långhuset finns på plats. Det kan också handla om **guidning** och **viss skötsel under själva säsongen**. Själva långhusbygget går kanske att ordna som ett projekt med arbetskraft från annat håll, utan bybornas insatser även om de förstås skulle underlätta.

En **gång- och cykelväg** från Bergsjö till SGU-badet har länge diskuterats. Nu är det dags att göra något mer. Även den gamla banvalen mellan byns södra och norra del bör tas med i detta arbete så att alla, men framför allt de yngre, får lättare att ta sig från den ena delen till den andra.

På samhällsföreningens årsmöte den 17 april ska vi **utse arbetsgrupper** för vart och ett av de fyra arbetsområdena i texten. Tanken är att dessa grupper sedan ska fortsätta att utveckla de tankar som finns för respektive objekt/område och även samla intresserade bybor kring specifika arbetsinsatser som behövs.

Våra hus

1. Järnvägsstationen

I december 1896 invigdes Norra Helsinglands Jernväg som gick från Hudiksvall till Bergsjö. Järnvägsbygget hängde ihop med byggandet av sågen i Högen.

I stationshuset i Högen, som byggdes samtidigt med banan, inrättades i september 1897 också postkontor. En del av de numrerade postfacken finns kvar i huset än.

Förste stationsmästaren, eller stins, var Axel Gustaf Antonius Smith som flyttade efter något år. Efter honom kom August Hellberg, han blev inte heller långvarig.

1901 kommer så Per Alfred Tengqvist som däremot blev kvar länge som stins. Han var gift med Britta Kristina Lidén. De bodde som alla stinsfamiljer i stationshuset. Barnen hette Edvin, Adolf och Irma. Irma och pappa stinsen syns på det översta fotot från 1920.

Irma tog så småningom över stationsmästarsysslan efter pappa.

Att vara stationsmästare var kanske inte så enkelt. Det berättas att Irma vid ett tillfälle lyckades lägga en växel fel, så att tåget som skulle in på ett sidospår spårade ur.

Högens station 1920

Lägg märke till småpojken under semaforen!

Under resans gång har huset blivit ut-och ombyggt, först troligen på 30-talet.

Irma var gift med Ernst Hultgren. De köpte stationen när järnvägen lades ner 1961. Irma dog några år därefter och Ernst bodde kvar.

När Ernst Hultgren dog i slutet av 1960-talet köpte Lasse och Margareta Burman huset.

Konsumföreståndaren i Bergsjö Gunnar Nilsson och hans Margareta ägde sedan huset från 1976 till 2002. De inredde den stora tomma vinden.

I huset bor nu Martin Björklund och hans flyttfågel från sydliga nejder Carina Malmberg. Emmelina, 12 år, och Noa, 1 år, ingår i familjen, liksom katterna Thisbe och Musse.